

Список бібліографічних посилань

1. Вітфілд Д. Вступ до служби пробації : монографія. Київ : Атіка, 2004. 236 с.
2. Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the Council of Europe Probation Rules // Council of Europe : офіц. сайт. URL: <http://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1575813&Site=CM> (дата звернення: 25.03.2018).
3. Probation in Europe. Summaries / Published by CEP. URL: http://www.cepprobation.org/default.asp?page_id=157&map_id=152 (дата звернення: 25.03.2018).
4. What Is Pretrial Probation? // Confederation of european probation : сайт. URL: http://www.ehow.com/about_6600295_pretrial-probation_.html (дата звернення: 25.03.2018).
5. О Концепции долгосрочного социально-экономического развития Российской Федерации на период до 2020 года : распоряжение Правительства РФ от 17.11.2008 № 1662-р. *Собрание законодательства Российской Федерации*. 2008. № 47. Ст. 5489.

Одержано 11.04.2018

УДК 343.132

Тетяна Олексіївна Кузубова,

*ад'юнкт Харківського національного університету
внутрішніх справ*

ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТИМЧАСОВОГО ДОСТУПУ ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ, ПОВ'ЯЗАНІ З НЕПОВНОЛІТТЯМ ОСІБ

Відповідно до п. 19 ч. 1 ст. 3, ст. 159–166 КПК України [1] особи зі сторона захисту, а саме підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники можуть застосувати на підставі слідчого судді, суду тимчасовий доступ до речей і документів з метою отримання доказів. Надання стороні захисту права безпосередньо проводити таку процесуальну дію є новелою кримінального процесуального законодавства України. Це неодмінно зумовлює необхідність ґрунтовного дослідження означеного питання з метою

формування відповідних пропозицій і рекомендацій щодо практичного його застосування.

Слід зауважити, що відповідно до ч. 1 ст. 18 Кримінального кодексу України (далі – КК України) [2] суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність. За загальним правилом кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення злочину виповнилося шістнадцять років (ч. 1 ст. 22 КК України), а також, кримінальній відповідальності підлягають особи у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років за злочини, перелічені у ч. 2 ст. 22 КК України.

Відповідно до п. 11, 12 ч. 1 ст. 3 КПК України неповнолітньою особою вважається малолітня особа, тобто дитина до досягнення нею чотирнадцяти років, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Тобто, неповнолітня особа у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років може мати процесуальний статус підозрюваного, обвинуваченого (підсудного), засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, і це, як свідчить багаторічний досвід автора, не рідкість.

З наведеного вбачається, що законодавець наділив неповнолітню особу правом застосовувати тимчасовий доступ до речей і документів у кримінальному провадженні, з чим важко погодитись.

Проведення досудового розслідування у відношенні неповнолітньої особи має свої особливості, а також додаткові вимоги, щодо захисту прав і свобод такої особи. Так, одна з-поміж інших вимог передбачає обов'язкове залучення до участі в процесуальній дії разом з неповнолітнім підозрюваним, обвинуваченим його законного представника (ч. 1 ст. 44 КПК України). Відповідно до ч. 5 ст. 44 КПК України законний представник користується процесуальними правами особи, інтереси якої він представляє, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена представнику. При цьому, в КПК України не закріплено переліку процесуальних прав, що безпосередньо реалізуються підозрюваним та не можуть доручатись законному

представнику, або навпаки, переліку прав, які реалізуються лише законним представником з огляду на неповноліття особи.

Другою вимогою є обов'язкова участь в кримінальному провадженні захисника неповнолітнього підозрюваного або обвинуваченого, а також осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів виховного характеру (п. 1,2 ч. 2 ст. 52 КПК України). Водночас відповідно до ч. 4 ст. 20 КПК України участь у кримінальному провадженні захисника підозрюваного, обвинуваченого не звужує процесуальних прав останніх.

З аналізу наведених положень КПК України вбачається, що неповнолітній особі, відносно якої здійснюється кримінальне провадження, надано право проводити тимчасовий доступ до речей і документів, враховуючи, що скласти клопотання такої особі допоможе її захисник. Проте, на нашу думку, це суперечить загальній теорії права, зокрема положенню ст. 34 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) [3], згідно з яким фізична особа віком до 18 років не має повної цивільної дієздатності, крім випадку, коли нею зареєстровано шлюб. Відповідно до ст. 31, 32 ЦК України неповнолітня особа має право: 1) самостійно вчиняти дрібні побутові правочини, при тому правочин вважається дрібним побутовим, якщо він задовольняє побутові потреби особи, відповідає її фізичному, духовному чи соціальному розвитку та стосується предмета, який має невисоку вартість; 2) самостійно розпоряджатися своїм заробітком, стипендією або іншими доходами; 3) самостійно здійснювати права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом; 4) бути учасником (засновником) юридичних осіб, якщо це не заборонено законом або установчими документами юридичної особи; 5) самостійно укладати договір банківського вкладу (рахунку) та розпоряджатися вкладом, внесеним нею на своє ім'я (грошовими коштами на рахунок).

Ураховуючи викладене, на нашу думку, неповнолітній особі слідчий суддя, суд не може надавати право здійснити тимчасовий доступ до речей і документів. Право неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого на застосування тимчасового доступу до речей і документів повинен реалізовувати його захисник або законний представник, про що необхідно зазначити в КПК України. Однак, зазначені висновки не є остаточними та потребують більш поглибленого вивчення та аналізу.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : від 13.04.2012 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 26.03.2018).

2. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 26.03.2018).

3. Цивільний кодекс України : закон України від 16.01.2003 № 435-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 26.03.2018).

Одержано 11.04.2018

УДК 159.92

Інна Тимофіївна Ларіонова,

*старший викладач кафедри тактичної та тактико-спеціальної
підготовки факультету № 3 Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ДО ПИТАННЯ ПОВЕДІНКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ОСОБИСТОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Популярність соціальної мережі Facebook зумовлена, поміж іншого, тим, що у ній вперше стала можливою відкрита презентація власної особистості всупереч ідеології анонімності, яка панувала в Інтернеті до середини 2000-х. На зміну «нікнеймам» і «аватаркам» прийшов особистісний профіль, який користувачі намагаються максимально наповнювати інформацією особистісного характеру, щоб створити бажаний образ себе в очах друзів та відвідувачів. Сьогодні ці можливості пропонують і інші відомі мережі.

Професор С. Гослінг (2007) визначив, що відвідувачі достатньо успішно здатні прогнозувати особистісні риси власника сторінки, а сам він до певної міри усвідомлює уявлення про власну особистість, яке складається у спостерігачів. Низкою інших досліджень показано, що активність власника сторінки значимо корелює з його особистістю, наприклад, екстраверсія – з кількістю фотографій (Мусканел, 2010) та їх кольоровими патернами (Ферверда та ін., 2015), кількістю друзів, частотою дописів у коментарях, заповнення інформації про себе, кількістю переглядів